

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

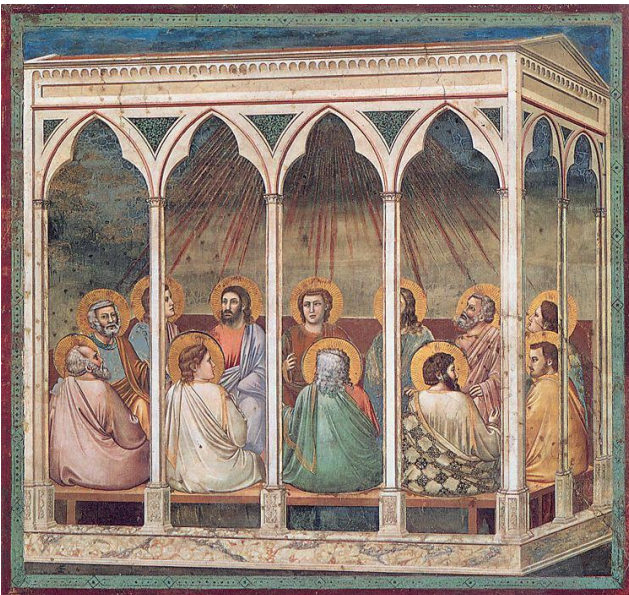
OPBOUW

Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen

mei 2020

73e jaargang, nummer 3

Algemene editie

Bij de afbeelding op de voorpagina:

'Pinksteren'

uit de frescocyclus van Giotto (1266/1267 of 1276 – 1337)

Cappella degli Scrovegni, Padua

(bron: Wikipedia)

Bijdragen voor de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen zijn nodig om de activiteiten van de gemeente te kunnen financieren. U kunt uw bijdrage overmaken op de volgende rekening:

NL21RABO0373713614

tnv Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen

Alvast hartelijk bedankt voor uw bijdrage.

Bestellen collectebonnen:

De Collectebonnen zijn op een vel ter waarde van € 50 verkrijgbaar.

U bestelt ze door het bedrag van € 50 (of het meerdere ervan) plus € 1 voor papier en versturen over te maken aan de lutherse gemeente (NL21RABO0373713614 tnv de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen) onder vermelding van 'collectebonnen' en uw postadres.

Verzoeken de kerkrentmeesters tevens een e-mail

(elgg.kerkrentmeesters@gmail.com) of een briefje (Haddingestraat 23, 9711 KC Groningen) te sturen; soms komt de informatie namelijk niet

volledig op onze bankafschriften terecht en dan kunnen wij de betaling niet thuisbrengen.

U ontvangt de collectebonnen per post thuis.

Inhoud

Opbouw in coronatijd	4
Meditatie: Wat ons leven in beweging brengt.....	4
Digitaal goed verbonden	7
Voorgangers mei – juni 2020.....	8
Uit de kerkenraadsvergaderingen van maart t/m mei	8
Van de kerkrentmeesters	13
In memoriam	16
Vakantie predikant	17
Gemeentemiddag 20 september.....	17
Voorlopig geen ontmoetingsmiddagen.....	17
Van de diaconie.....	18
Tempelreiniging.....	21
TVG cursus in Assen.....	23
Pinksterconcert LBE, 1 & 2 juni	24
Uitgaansagenda Lutherse Kerk.....	25
And.....	25

Opbouw in coronatijd

Ook Opbouw heeft te maken met de corona-crisis. Zo is er nu minder te melden. Dit derde nummer verschijnt twee weken later dan gepland, om iets meer informatie te kunnen geven. Het loopt tot eind augustus.

Onze wekelijkse nieuwsbrief kan de actualiteit beter volgen. De nieuwsbrief wordt toegestuurd aan de leden/vrienden van wie het e-mailadres bij ons bekend is.

Ontvangt u de nieuwsbrief niet, maar hebt u wel een e-mailadres, geeft u dat dan a.u.b. door aan de ledenadministratie (zie de adressenlijst op de voorlaatste bladzijde).

U ontvangt dan voortaan elke week de nieuwsbrief, de link voor de digitale meditatie en de link voor het digitale koffiemomentje.

Heeft u geen e-mailadres, dan kunnen we u alleen af en toe per post iets toesturen; zoals dit nummer van Opbouw. Dat is spijtig genoeg, maar het is niet anders in deze lastige periode.

Het volgende nummer van Opbouw, nr. 4, zou oorspronkelijk in de tweede week van juli verschijnen. Dat wordt nu de laatste week van augustus. In plaats van Opbouw zal de kerkenraad begin juli, per post, een korte nieuwsbrief versturen met aanvullende informatie. Op dit moment hebben we namelijk nog te weinig zicht op de periode vanaf 1 juli.

Verder wordt de informatie op onze website (www.elgg.nl) zoveel mogelijk actueel gehouden.

De redactie

Meditatie: Wat ons leven in beweging brengt

Wat ons leven in beweging brengt: een bliksem in het water

Soms kabbelt ons leven gewoon door. Gebeurt er weinig bijzonders. Hebben we ons min of meer behaaglijk ingericht in de alledaagse loop der dingen. En na weken, maanden, soms zelfs jaren van vastigheid en routine kan er iets in ons gaan schuiven.

Vergelijk het met een vlak meertje, waarover de wind begint te strijken en er golven ontstaan. Of met een vredig water, waar de stroom van het getij onzichtbaar aan begint te trekken en alles in beweging brengt. Geleidelijk, of plotseling en met flinke kracht. Zo kunnen er ineens golven ontstaan in een

anders rustig bestaan. Ik laat het over aan uw eigen oordeel, of dit een prettige voorstelling is, of dat deze gedachte toch eerder verontrustend voor u is.

Wat wij in deze tijden meemaken als mens, als kerk en maatschappij is een dergelijke 'golfslag' die ons bestaan van alledag in beweging brengt. Door nieuwe regels en beperkingen door het coronavirus zijn veel van onze vanzelfsprekendheden 'op drift' geraakt. Gevoelens die voorheen wellicht nog onderhuids, of beter: 'onder water' sluimerden, komen nu aan de oppervlakte.

Angsten en verlangens, die vaak onbewust of onuitgesproken ons doen en laten bepalen, krijgen nu scherpere contouren. Soms vertonen zich dan lelijke grimassen. Het eigenbelang dat ten koste gaat van naasten, de kracht van de sterke die zijn slagje slaat over de ruggen van kwetsbaren: Het gedrag van 'ikke eerst', en het effect van het eigen gedrag op anderen buiten beschouwing latend.

Wat deze onstuimige tijd echter ook bloot legt, staat daar weer tegenover: ons verlangen om verbondenheid te ervaren, om (aan)geraakt te worden door een medemens. Ook dit dringt vanuit onze diepten naar de oppervlakte, nu het buiten 'stormt'. Reiken we naar een ander om nabijheid, om elkaar tot steun te zijn waar mogelijk.

Zowel donker modderwater, als ook schitterende parels komen zo in deze dagen dus naar boven, nu onze vanzelfsprekendheden voor even zijn doorbroken. Beide kanten in onszelf zijn de moeite van het onderzoeken waard: ze geven ons wellicht voor even een scherpere blik op wat ons in beweging brengt en wat ons gaande houdt.

Wat nu als gevolg van 'wind' of 'tij' ineens open ligt, zal straks weer met een laag van alledaagsheid worden bedekt. We zullen onze gewoontes hervatten: ons (vrijwilligers)werk en onze afspraken – al dan niet gezellig van aard. Onze verplichtingen en vieringen, kortom: alles wat op dit moment is uitgesteld, staat op het punt om vroeg of laat weer de routine van ons leven te bepalen.

En dat is maar goed ook. Gewoontes maken ons bestaan immers overzichtelijk en dragelijk. Dit merken we juist nu. Maar zou het misschien mogelijk zijn, dat de ontdekkingen die wij in deze tijd in onze eigen diepten peilen, straks van invloed kunnen zijn op hoe wij verder gaan? Dat de angsten en verlangens die nu voor even helder 'boven water' komen, ons duidelijk maken waarop wij de schil van onze alledaagsheid bouwen? En komt dit tenslotte overeen met hoe wij ons leven – eenmalig en kostbaar – willen leven?

Dit alles doet mij denken aan een uitspraak van Karl Barth, waarmee hij aangeeft hoe het Woord van God zich verhoudt tot ons bestaan. Hij ziet dit als een beweging: 'Senkrecht von Oben' [= 'lijnrecht van boven']. Voor hem breken Wet en Evangelie als een bliksem in ons leven in. Zij brengen beweging van buitenaf, die wij zelf van binnenuit niet op touw zouden kunnen zetten. Deze 'bliksem' van Gods Woord is daardoor in staat om een scherp licht te werpen op ons bestaan. Juist omdat het van buiten en als tegenover op ons af komt, kan het ook doordringen tot in onze diepste dieptes.

Net als in de ervaringen die wij in deze ongekende 'coronatijd' beleven, schuilt ook hier in Gods Woord de kracht van het geraakt-worden. Wij worden voor even uit ons 'gewone doen' gehaald, opdat wij opnieuw kunnen vragen naar het wezenlijke.

Iets minder scherp, maar zeker niet minder beeldend, zingt de Duitse liedschrijver Manfred Siebald van diezelfde kracht van verheldering en verandering. Graag deel ik hier tot slot met u het eerste couplet van het volgende lied in de hoop dat u de wateren niet tot aan de lippen zullen staan, terwijl u dit leest:

Ins Wasser fällt ein Stein,
ganz heimlich, still und leise;
und ist er noch so klein,
er zieht doch weite Kreise.

Wo Gottes große Liebe
in einen Menschen fällt,
da wirkt sie fort
in Tat und Wort
hinaus in uns're Welt.

© Manfred Siebald 1976

ds. Maren Overbosch

[Er valt een steen in het water,
stiekem, stil en zachtjes;
en ook al is hij klein,
hij trekt toch grote rimpels.
Daar waar Gods grote Liefde
in een mens valt,
daar werkt zij door
in daad en woord
naar buiten in onze wereld.]

Digitaal goed verbonden

Wij zien elkaar als gemeente op dit moment niet meer iedere week aan de Haddingestraat. Dat is een groot gemis: hierdoor ontberen we niet alleen de gemeenschappelijke eredienst, maar ook het gezamenlijke moment van koffiedrinken en bijpraten met elkaar.

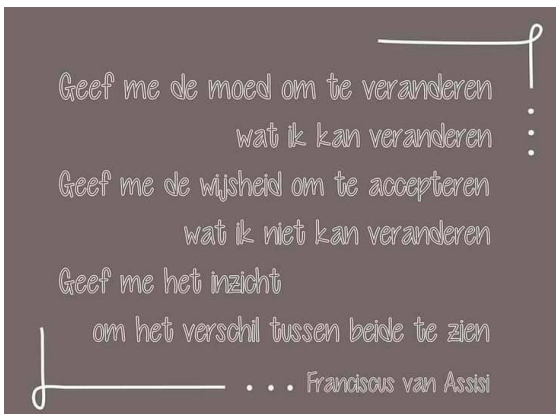
Zowel voor het ene, als het andere hebben we al gauw na de noodzakelijke sluiting van ons kerkgebouw een digitaal alternatief gevonden: iedere week wordt er een digitale meditatie gemaakt door onze (gast)voorganger, die via YouTube te bekijken is. Steeds weer een andere manier van bezinning, waardoor we ook nu bezig kunnen blijven met Gods Woord en dit Woord met ons.

Daarnaast ontvangt u regelmatig een nieuwsbrief in uw mailbox en is het inmiddels ook een 'goede gewoonte' geworden om wekelijks een digitaal koffiemoment te houden. Via een link of telefoonnummer in de nieuwsbrief kan iedereen hieraan deelnemen: zijn / haar gezicht laten zien en stem laten horen. Iedere keer weer zijn er verrassende wendingen in deze gesprekken en doet het goed om zo met elkaar bezig te kunnen zijn.

Al zijn de echte ontmoetingen hierdoor nooit in hun waarde te vervangen: in een tijd van noodzakelijke 'distancing' zorgen deze initiatieven voor een blijvende verbondenheid met de bronnen van ons geloof en met elkaar.

Mocht u hier ook wel oren naar hebben, maar nog geen mailberichten hierover hebben ontvangen: geeft u dan uw actuele mailadres door aan onze ledenadministratie. Dan kunnen wij u opnemen op de digitale verzendlijst van onze wekelijkse berichten.

Hier zomaar een tekst die tijdens een van de koffiemomenten ter sprake kwam:

(Geef me de moed
om te veranderen wat ik kan
veranderen;
Geef me de wijsheid
om te accepteren wat ik niet
kan veranderen;
Geef me het inzicht
om het verschil tussen beide
te zien.
Franciscus van Assisi)

ds. Maren Overbosch

Voorgangers mei – juni 2020

Zoals bekend zijn er voorlopig geen kerkdiensten in de Lutherse Kerk. In plaats daarvan wordt door de dienstdoende predikant een meditatie opgenomen, die via een besloten YouTube-kanaal kan worden bekeken en beluisterd. De link hiervoor wordt de gemeenteleden per e-mail toegezonden. Voor 7 en 28 juni wordt er geen meditatie opgenomen. U kunt dan live een dienst meemaken vanuit de Oude Lutherse Kerk op het Spui in Amsterdam. De link staat bij de datum. Aanvang: 10.30 uur.

MEI

mei 31 **Pinksteren**
voorganger: ds. M. Overbosch

JUNI

juni 7 **Trinitatis (N.B.: de Buitendag vervalt)**
<https://www.luthersamsterdam.nl/kerkdiensten>

juni 14 **Eerste zondag na Trinitatis**
voorganger: E. Damen

juni 21 **Tweede zondag na Trinitatis**
voorganger: ds. W. Tinga-Bosma

juni 28 **Derde zondag na Trinitatis**
<https://www.luthersamsterdam.nl/kerkdiensten>

Uit de kerkenraadsvergaderingen van maart t/m mei

De vergadering van 10 maart - voorlopig de laatste waarbij we met elkaar om de tafel in de kerkenraadskamer zaten - werd door Maren geopend met een korte overdenking over het wezen van de vastentijd: een tijd van onthaasting, waarin we dingen kunnen doen die er anders wellicht bij inschieten.

De behandeling van de nieuwe Orde van Dienst afgelopen december leidde tot een aantal opmerkingen vanuit de kerkenraad. De eerste versie werd door Maren aangepast en nu zetten we nog enkele kleine puntjes op de i. Er zijn nu minder meerkeuzemogelijkheden dan in de eerste opzet; we kiezen daarvoor ter wille van de duidelijkheid. Het drempelgebed is een ander dan het tot nu toe gebruikte. De tekst komt overeen met die van lied 291d en

kan dus ook gezongen worden. Elk te zingen lied wordt ook als Lied in de liturgie aangeduid, en niet als Psalm, want lang niet alle liederen zijn van oorsprong een psalm.

De functieverdeling binnen de kerkenraad ondergaat enige verandering, doordat Rob op zijn verzoek aftreedt als lid van het College van Kerkrentmeesters; zijn taak als secretaris van dit college wordt overgenomen door Erica. Verder wordt bepaald dat Annemargreet zal fungeren als vice-voorzitter; zij is tevens penningmeester van de diaconie, een functie die Petra eerder bekleedde.

Bij een terugblik op de diensten memoreren we dat wij op zondag 8 maart een bijzondere en ontroerende dienst hebben meegemaakt bij de naamvierving van L., die ons zijn nieuw gekozen namen met enkele woorden toelichtte.

Het programma van muziekdiensten voor de rest van 2020 - vier in getal - wordt besproken. Gelet op het feit dat het hoogst onzeker is of dit programma onder de huidige omstandigheden kan worden uitgevoerd, laten we nu de details van de voorgestelde opzet achterwege. Wel zeker is dat de kerkenraad zich in de komende tijd zal beraden over een standpunt inzake de combinatie van Eeuwighheidszondag en muziekdienst. Argument tegen: de dienst heeft een intiem karakter en dient vooral de eigen gemeente en de nabestaanden van overledenen. Argument voor: een hoog-liturgische invulling met passende muziek geeft meer inhoud aan de viering en zou ook voor een bredere kring bezoekers zinvol kunnen zijn.

De kerkenraad is blij dat M. heeft laten weten dat zij de koffieploeg wil komen versterken.

Aansluitend aan de dienst op 20 september zal er een gemeentebijeenkomst worden gehouden, waarop in elk geval de nieuwe liturgie het hoofdonderwerp zal zijn.

Namens gemeente en kerkenraad heeft Annemargreet een brief geschreven aan onze ernstig zieke gastvoorganger Willy Jansen-Baltink, waarin naar ons idee onze gevoelens en ons medeleven mooi zijn verwoord. [Willy is inmiddels overleden; zie het In memoriam elders in dit nummer, *red.*].

Op 20 maart vond de eerste digitale kerkenraadsvergadering plaats. Deze extra vergadering is georganiseerd in verband met de coronacrisis en bedoeld om te bespreken wat wij als gemeente in deze bijzondere tijd nog kunnen doen om het contact met en tussen de gemeenteleden in stand te houden en een vorm van vieringen te kunnen aanbieden.

Na enig overleg besluiten wij de kerkdiensten vooralsnog te schrappen tot en met 26 april. Allereerst omdat de verwachting is dat ook landelijk de beperkingen nog wel zullen blijven gelden, maar ook om voor onszelf rust te

creëren. Met dit besluit hoeven we niet van week tot week de zaak opnieuw te bekijken. En mocht de situatie ten gunste veranderen, dan kunnen we altijd alsnog een of meer diensten in april laten doorgaan.

We besluiten de onderlinge communicatie binnen de kerkenraad in deze periode regelmatig te organiseren.

De communicatie naar de buitenwereld gaat vooralsnog via Opbouw, de eigen website en Kerk in Stad. In de recent verschenen Opbouw is al gemeld dat de diensten in april onder voorbehoud zijn. Men is verwezen naar de website voor actuele informatie. Wel wordt aangegeven dat, afhankelijk van de ontwikkelingen, mogelijk toch nog diensten kunnen doorgaan.

Om de verbondenheid binnen de gemeente te waarborgen besluiten we tot het regelmatig versturen van een 'kerkmailing', een soort Nieuwsbrief.

In de eerstkomende mail zal ook een oproep worden gedaan aan gemeenteleden om aan te geven of ze hulp nodig hebben of om aan te geven dat men hulp kan bieden. Hulp in brede zin, die kan bestaan uit regelmatig telefonisch of mail contact, boodschappen doen etc.

In aansluiting daarop kijkt de bezoekgroep of op hun lijst mensen staan die speciale aandacht nodig hebben, bijvoorbeeld vanwege verjaardag, ziekte, eenzaamheid, ver weg wonen. Nu de bloemen vervallen zullen er kaarten verstuurd worden. Eventueel kan een vast c.q. regelmatig contact met bepaalde mensen worden ingesteld. Naast de 'kerkmail' zal door Philipp ook een Skype-kring worden opgezet, waarheen mensen kunnen bellen voor een digitaal 'koffiemoment' [i.p.v. Skype werd het Zoom, en vervolgens Jitsi Meet, red.].

Belangrijk bespreekpunt is ook het gaande houden van viering en bezinning. Binnen kerkenland wordt inmiddels op grote schaal gezocht naar alternatieven voor de vieringen in de kerk zelf. Landelijk zijn er al jaren verschillende platforms voor online kerkdiensten, zoals Kerkdienstgemist.nl, Kerkomroep.nl etc. Ook zijn er al veel kerken die hun diensten al jaren live streamen, zodat thuisblijvers de kerkdienst ook kunnen volgen. Deze laatste optie vraagt aanschaf van (professionele) apparatuur en inzet van (al dan niet technische) mankracht tijdens de dienst.

Een simpelere en goedkopere manier is om kerkdiensten online via YouTube te streamen door het opnemen van een later uit te zenden viering. Daarbij kun je kiezen voor een min of meer volledige orde van dienst, met (beperkte) zang en orgelspel, maar zonder bezoekers. Daarvoor zijn dus wel verschillende personen nodig. Zo'n dienst wordt dan op een eigen kanaal op YouTube gezet en kan op elk moment worden bekeken. Eenvoudiger is het opnemen van een korte overdenking, aangevuld met (opgave van) een lied en een gebed, waar de mensen thuis aan kunnen deelnemen.

Deze overdenkingen worden ook op een eigen kanaal op YouTube gezet, en kunnen door de gemeenteleden op elk moment worden bekeken.

Wij besluiten vooralsnog tot het opnemen en plaatsen van eenvoudige overdenkingen, met gebed, Bijbeltekst en lied. Vanzelfsprekend moeten wij aan onze gastpredikanten vragen of zij bereid zijn hieraan mee te werken. Zo kunnen we oefenen of deze optie voor onze gemeente haalbaar en zinvol is. Ook na corona.

De overdenkingen kunnen door de gastvoorganger zelf, thuis met iPhone worden opgenomen en, indien ze dat kunnen, op het YouTube kanaal worden gezet.

Annemargreet stelt voor om te proberen of de Paasviering (vooraf) in de kerk kan worden opgenomen. Vanaf het liturgisch centrum, met de nieuwe Paaskaars en een zo compleet mogelijke orde van dienst. Met orgelspel en de liederen gezongen door een of twee mensen. Dan kunnen de gemeenteleden een echte – feestelijke – Paasviering meemaken thuis. We gaan bekijken of dat haalbaar is tegen die tijd.

Op 24 maart hebben we kort, digitaal overleg over een aantal praktische zaken.

In de volgende vergadering op 31 maart bespreken we de door ons in gang gezette acties.

- Wekelijkse Nieuwsbrief per mail aan gemeenteleden.

De eerste Nieuwsbrief is verschenen op 27 maart, de volgende staat gepland voor vrijdag 3 april. Streven is om elke vrijdag een Nieuwsbrief te versturen. De inhoud wordt in principe door Erica, in overleg met Maren bepaald. Ook andere kerkenraadsleden kunnen suggesties voor tekst (informatie) aanleveren.

De Nieuwsbrief wordt met een aparte mail door Philipp verstuurd.

- De verschillende gastpredikanten tot 1 juni hebben zich allemaal bereid verklaard om een korte meditatie aan te leveren. Het aanleveren en plaatsen van de meditaties verloopt via R. Hij stuurt in principe elke zaterdag per mail een link naar de gemeenteleden.

- Het eerste digitale koffiemoment op zondag van 11.00 – 11.30 uur werd bezocht door 11 personen. Philipp blijft dit organiseren. Hij zal aangeven wanneer de tijd ervoor hem ontbreekt; dan kunnen andere ouderlingen dit overnemen.

- Telefoonkring: de leden van de bezoekgroep aangevuld met enkele anderen hebben een lijst met namen ontvangen van mensen die zij periodiek kunnen bellen.

Uit de reacties van de mensen die gebeld worden blijkt dat men dit contact waardeert.

- Opname en uitzending Paasdienst: Het ziet er naar uit dat het opnemen van een korte Paasdienst gaat lukken. A. zal enkele liederen zingen. De dienst zal ook beginnen met het binnendragen van de nieuwe Paaskaars.
- Wat betreft de Stille Week informeert Maren ons dat de drie predikanten elk een korte meditatie zullen maken die via een link aan de leden van de drie kerken (LK, DG en RE) beschikbaar worden gesteld.

Nu er tot 1 juni geen kerkdiensten kunnen worden gehouden, vervalt er veel informatie die in het meinumner van Opbouw zou worden geplaatst. Het geheel laten vervallen van dit nummer wordt niet wenselijk geacht, omdat ook Opbouw juist nu mede een rol vervult om de verbondenheid met en binnen de gemeente in stand te houden.

We besluiten om de verschijningsdatum van Opbouw te verschuiven naar de week voor Pinksteren. De datum voor inlevering van de copy verschuift dan naar 17 mei. Omdat door deze verschuiving enkele jarigen 'buiten de boot' vallen wat betreft het noemen van hun verjaardag, zullen hun verjaardagen worden opgenomen in de Nieuwsbrief. Zo krijgen leden toch de kans om de jarigen een kaartje te sturen.

Maren stelt voor om – als teken van verbondenheid – alle gemeenteleden in de Goede Week een Paasgroet te sturen met daarbij een zakje zonnebloemzaadjes. De door de bezegroep gebruikte kaarten met pentekening van het kerkgebouw zijn daarvoor uitermate geschikt. B. en C. hebben aangeboden om kaarten bij te drukken, zodat er genoeg zijn om alle leden zo'n Paasgroet te sturen.

Op 7 april hadden wij weer een kort overleg om elkaar bij te praten.

In de vergadering op 21 april kijken wij terug op de Stille Week en Pasen. De drie predikanten van de Kleine Oecumene (DG, RE en LK) hebben in goede samenwerking en elk op hun eigen wijze een meditatie verzorgd. De Paasdienst in de LK was uitgebreider en is opgenomen in de kerk.

Zowel over de meditaties als over de Paasdienst zijn positieve reacties ontvangen. Maren is blij en trots dat de drie kerken zich in deze bijzondere Stille Week ook digitaal gezamenlijk hebben gemanifesteerd.

Ook de meditaties door onze gastpredikanten worden gewaardeerd. Ze voorzien duidelijk in een behoefte in deze tijd waarin samenkomen in de kerk niet kan.

Het digitale koffiemoment op zondagochtend om 11.00 uur wordt inmiddels door een kleine, vaste kern bezocht, aangevuld met wisselende, soms eenmalige, andere bezoekers. Ook dit gebeuren voorziet in een behoefte.

Afgesproken wordt dat Maren ook de gastpredikant van de betreffende zondag zal uitnodigen voor dit koffiemoment.

De aan alle gemeenteleden gestuurde paasgroet met een zakje zonnebloemzaadjes gaat ongetwijfeld leiden tot gele tuinen en balkons in Groningen en wijde omgeving. Het voorstel van Maren om een fotowedstrijd te houden vindt bijval. In de Nieuwsbrief zal gevraagd worden om foto's op te sturen naar het mailadres van de Nieuwsbrief.

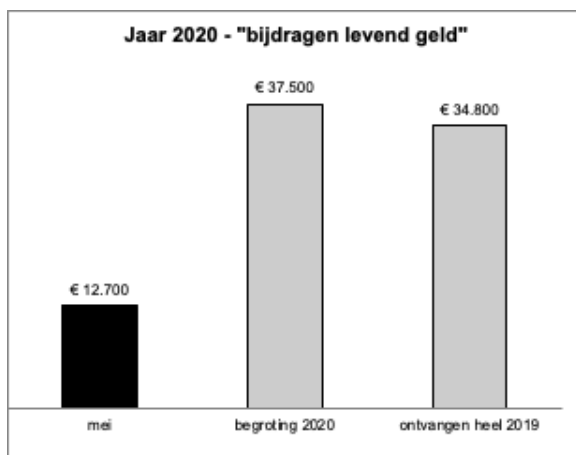
Uit de persconferentie vlak voor de vergadering op 21 april wordt duidelijk dat de duur van een aantal coronamaatregelen worden verlengd tot 1 september. Dat betekent dat ook wij (op advies van de PKN) geen kerkdiensten gaan houden in de kerk.

Dat betekent dat er tot aan de zomer meditaties geplaatst zullen worden. Voor enkele diensten is echter – o.a. als gevolg van ziekte en pensionering – nog geen predikant ingepland. Maren zal 'landelijk' uitvraag doen bij enkele predikanten of zij een meditatie willen verzorgen. De gezamenlijke dienst van de Nieuwe Kerk, De Fontein en de Lutherse Gemeente op Hemelvaartsdag wordt niet in onze kerk, maar in de Nieuwe Kerk gehouden en vandaar uitgezonden. Voorganger is ds. Marga Baas.

Van de kerkrentmeesters

Bijdragen levend geld in 2020

De gemeente heeft dit jaar tot medio mei 12.700 euro bijdragen levend geld ontvangen. Onze hartelijke dank voor deze gulle gaven.

Financiële zorgen vanwege de corona-crisis

Wij hebben vanwege de corona-crisis niet alleen zorgen om de gezondheid van iedereen en de samenleving, maar ook om de financiën van onze gemeente. Zoals we vorig jaar uitgebreid hebben besproken, zijn de financiën van de gemeente fragiel.

De vaste kosten van onze gemeente blijven doorlopen, ook al vierten we op dit moment geen erediensten in de kerk en is er tijdens het schrijven van dit artikel nog geen duidelijkheid wanneer we weer veilig met de diensten kunnen beginnen. Onze dominee en onze cantor-organist zijn gewoon aan het werk en ontvangen daarvoor natuurlijk hun traktement en salaris. De gebruiksvergoeding voor de kerk moeten we blijven betalen. En ook de digitale meditaties die we nu wekelijks aan de gemeentelieden ter beschikking stellen brengen kosten met zich mee. Tevens missen we de uitgangscollecte voor de gemeente na de erediensten en maakt menigeen zich zorgen over zijn eigen economische situatie in de toekomst.

Daarom onze dringende oproep aan allen om de gemeente ook in deze voor iedereen moeilijke tijd financieel te blijven ondersteunen. Alleen als we allen samen ons steentje bijdragen kunnen we het begrote bedrag in 2020 bij elkaar brengen. We rekenen op uw steun.

Actie Kerkbalans 2020

Bij de gedrukte uitgave van Opbouw vindt u de tweede acceptgiro in het kader van de Actie Kerkbalans 2020. U kunt deze acceptgiro voor uw bijdrage aan de gemeente gebruiken. Ontvangers van de elektronische editie van Opbouw vinden het rekeningnummer van de gemeente onder aan pagina 15. Zoals eerder in deze editie vermeld, zal Opbouw Nr. 4 pas eind augustus worden uitgebracht. Begin juli zal alleen een korte nieuwsbrief verschijnen. Uitgaande van zes Opbouw-nummers dit jaar, waren we van plan om bij Nr. 4 specifiek voor de solidariteitskas te collecteren. Nu er echter dit jaar maar vijf nummers uitkomen, vervalt de collecte specifiek voor de solidariteitskas. We roepen u op om wel voor de solidariteitskas bij te dragen, maar dan als onderdeel van uw nadere gift voor de actie Kerkbalans, waar we in Opbouw Nr. 4, eind augustus, en Nr. 5, in november, om zullen vragen.

Wisselingen in het college van kerkrentmeesters

In maart heeft Rob het College van Kerkrentmeesters verlaten. Rob wijdt zich voortaan volledig aan zijn taken als ouderling. In zijn plaats is Erica als lid van het college benoemd. Zij vervult in het college de rol van secretaris. Philipp blijft voorzitter van het college. We danken Rob hartelijk voor zijn jarenlange inzet als kerkrentmeester.

Acceptgiro voor Kerkbalans

Gegevens t.b.v. internetbankieren:

NL21RABO0373713614

tnv Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen

o.v.v. Kerkbalans 2020

In memoriam

De kerkenraad ontving het droeve bericht dat op 1 mei jl., op de leeftijd van 70 jaar, is overleden

Willy Jansen-Baltink

Als gastvoorganger heeft Willy vele diensten van onze gemeente geleid. Ze deed dat graag, het klikte tussen haar en de lutheranen. Liturgie, liedkeuze, preek, gebeden – ze bereidde alles zorgvuldig voor. In haar preken probeerde ze altijd de kerkgangers persoonlijk aan te spreken en hen te openen voor de liefde van God. Door haar muzikale vooropleiding – ze was pianiste – waren ook muziekdiensten bij haar in goede handen.

Willy, die van huis uit niet gelovig was, trad pas op latere leeftijd toe tot de kerk. Ze ging theologie studeren en werd kerkelijk werker; pastor, zei ze liever. In die hoedanigheid diende zij een aantal gemeenten, het laatst de Hervormde Gemeente Noordwolde-Zuidwolde. Toen ze 65 werd stopte ze daarmee, maar haar agenda stond nog altijd vol preekbeurten. Ook bleef ze zich inzetten voor de voedselbank.

In het najaar van 2019 openbaarde zich een kwaadaardige ziekte. Een operatie en intensieve behandeling mochten niet baten: in januari jl. werd duidelijk dat Willy niet meer zou genezen. Zij was blij met de maanden die haar nog gegeven waren, om afscheid te nemen en haar leven af te ronden. Zo schreef ze ook een ontroerende brief aan de Lutherse Gemeente, om te bedanken voor de samenwerking (deze brief is afgedrukt in het vorige nummer van Opbouw).

Op 5 mei is Willy, na een dankdienst voor haar leven, begraven op de begraafplaats rond het Witte Kerkje te Grootegast.

Wij kijken met dankbaarheid terug op de vieringen die we met Willy mochten beleven.

Vakantie predikant

Onze dominee is van 8 juni t/m 28 juni met vakantie.

Ds. Renze Yetsenga staat in deze periode voor u klaar als aanspreekpunt in het pastoraat: 050 – 526 10 92 / r.yetsenga@outlook.com.

Gemeentemiddag 20 september

Op dit moment zijn dingen moeilijk vooruit te plannen. Toch zetten wij graag een 'stip op de horizon' voor een gezamenlijke activiteit als gemeente na de zomer:

Op zondag 20 september zijn wij voornemens om een gemeentemiddag te organiseren.

Hoe dat er precies uit zal zien, is op dit moment onduidelijk en afhankelijk van de verdere ontwikkelingen rondom het coronavirus. Toch nodigen wij u nu alvast uit om deze datum in uw agenda te noteren voor een mooie middag rondom bezinning en ontmoeting met elkaar.

Zo mogelijk persoonlijk, zo nodig digitaal, wellicht een combinatie van allebei. In ieder geval: graag 'tot ziens'!

Voorlopig geen ontmoetingsmiddagen

Helaas kunnen we op 9 september a.s. nog niet weer een begin maken met onze maandelijkse ontmoetingsmiddagen.

De reden daarvan is natuurlijk dat het coronavirus nog actief is en onder die omstandigheden achten wij het niet verantwoord van start te gaan met onze bijeenkomsten. Bijna al onze bezoekers zitten in de risicogroep en daar komt nog bij dat het binnen de regels van de overheid heel moeilijk is een bijeenkomst als de onze is te organiseren.

Wij hopen dat jullie hiervoor begrip kunnen opbrengen en wensen iedereen veel sterkte in deze moeilijke periode.

Van de diaconie

Collecteoverzicht januari – april 2020

Januari	Eigen diaconie	€ 80,10
	Voedselbank Groningen	€ 57,05
	St. Lutherse Werkgroep Kerkmuziek	€ 103,55
Februari	KiA: Kerk staat op tegen armoede	€ 62,25
	PKN-Missionair: pioniersplekken	€ 31,50
	KiA: Binnenl. diac.: ongedocumenteerden	€ 62,85
Maart	Eigen diaconie	€ 105,57
	KiA: Syrië	€ 98,08

Na 8 maart zijn er geen kerkdiensten meer geweest. Wel is er in maart nog een bedrag van € 50,00 gestort op de bankrekening van de diaconie. Dit bedrag is door de diaconie bestemd voor de Paascollecte van Kerk in Actie (kinderen in de knel). Ook de in april ontvangen € 50,00 euro is doorgestort naar kerk in Actie tbv van de Paascollecte. Tenslotte is er een bedrag van € 30,00 gestort, bestemd voor de Open Hof.

Collectedoelen

Algemeen

Corona gooit alles overhoop. Zo ook het collecterooster van uw diaconie. Nog vijf zondagen te gaan totdat de oecumenische zomerdiensten beginnen. Tot die tijd zijn organisaties en instellingen die zich inzetten voor hen die flink te lijden hebben onder de huidige omstandigheden, doel van de collecteopbrengsten.

31 mei - Kerk in Actie | Hulp wereldwijd in coronatijd

Wereldwijd leidt de coronacrisis tot enorme problemen. In Nederland zet de overheid alle zeilen bij om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Maar ook hier dreigen bepaalde categorieën de dupe te worden door verlies van werk of baan, of doordat men net tussen de diverse regelingen in valt en daardoor lang op de aangevraagde steun moet wachten. In het buitenland - en zeker buiten Europa - is de ramp nog groter. Want daar geldt veelal: geen werk = geen geld = geen eten. En arbeidsmigranten zitten vaak onder slechte omstandigheden opgesloten in een land dat zij niet kunnen verlaten. Kerk in Actie helpt waar zij kan, dichtbij en ver weg, wereldwijd. Helpt u mee dat mogelijk te maken?

7 en 14 juni - Voedselbank Groningen

De voedselbanken kunnen het werk bijna niet aan. Steeds meer alleenstaanden en gezinnen zijn voor hun eten aangewezen op de pakketten van de voedselbank, ook in Groningen. Er moet enorm veel werk worden verzet voor het binnenhalen van de voedingsmiddelen, het samenstellen van de pakketten en de distributie ervan. En dat terwijl ook de vrijwilligers van de voedselbank soms noodgedwongen moeten afhaken, omdat zij zelf ziek worden of omdat zij gewoon het risico niet kunnen lopen om ziek te worden. Daarom, help de klanten van de voedselbank en help hun vrijwilligers met uw bijdrage!

21 juni - Artsen zonder Grenzen

Brandhaarden, rampgebieden, conflictregio's, de wereld heeft er veel te veel. Artsen zonder Grenzen staat altijd aan de frontlinie als het op helpen aankomt. Geeft medische hulp, probeert uitbraak van ziekten te voorkomen en zorgt voor sanitaire voorzieningen. Zij wil de mensen bereiken die hulp het hardst nodig hebben en werkt op veel plaatsen waar andere (hulp)organisaties niet aanwezig kunnen of durven zijn. Het coronavirus maakt hun werk er bepaald niet gemakkelijker op. Daarom willen wij Artsen zonder Grenzen onze steun geven. Zodat zij ook in deze tijd hun zware humanitaire werk kunnen voortzetten ten bate van medemensen in grote nood.

28 juni - Pastoraat | Open Hof

De Open Hof is ieder jaar collectiedoel. Maar juist nu hebben de mensen die De Open Hof bezoeken, veelal dak- en thuislozen, nog meer dan anders onze steun nodig. Dat geldt ook voor de vrijwilligers van dit ontmoetingspunt, want zij moeten improviseren om een anderhalvemetermaatschappij binnen hun opvangcentrum mogelijk te maken. Zodat de huiskamer een plaats van ontmoeting kan blijven, waar naast een broodmaaltijd ruimte is voor een gesprek bij een kop koffie. Daarom collecteren wij vandaag voor De Open Hof.

5 juli tot en met 16 augustus - Zomerdiensten

Het collectiedoel tijdens de zomervieringen van de kerken van de Kleine Oecumene is op het moment van schrijven van deze kopij nog niet bekend. In onze ELGG-Nieuwbrief zult u daar te zijner tijd over worden geïnformeerd.

23 augustus - Vredeswerk Groningen

Begin mei herdachten wij - noodgedwongen op unieke wijze - dat 75 jaar geleden in ons land een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog. Helaas kent de wereld nog tal van grote en kleine conflicten. De Stichting VredesInformatieCentrum (VIC) Groningen verzorgt in Stad en Ommeland al

ruim twintig jaar vredesonderwijs op scholen. Het centrum leidt docenten op en ontwikkelt steeds weer bijdetijds lesmateriaal, dat behalve op de wereldwijde ook gericht is op conflicten in de eigen omgeving van kinderen. Doel is dat zij al jong inzicht krijgen in hoe conflicten kunnen ontstaan en hoe je ze kunt oplossen. Om deze vorm van vredeswerk dichtbij mogelijk te blijven maken, is de collecte vandaag voor dit vredescentrum bestemd.

Collectegeld overmaken

Zolang de gemeente niet in de kerk kan samenkomen, en er dus niet gecollecteerd kan worden voor onze diaconale doelen, kunt u uw bijdrage overmaken naar onze bankrekening:

NL 92 INGB 0006 3262 56 t.n.v. Diaconie ELGG Groningen.

Tempelreiniging

Vele handen maken licht werk

Het coronavirus zorgt voor een lege kerk. Niet alleen onze gemeente ontbeert het gebruik van haar kerkzaal, ook de verhuur aan andere gebruikers staat voorlopig stil. Stilte en gedwongen rust brachten onze beheerster op het briljante idee om juist nu een grote schoonmaak te organiseren. Binnen de kortste keren werden vijftien poetsers voor de kerk- en Lutherzaal geworven. Zoals vandaag de dag gebruikelijk werd hiertoe spontaan een mailing rondgestuurd. En ook werd WhatsApp ingezet. De communicatie en coördinatie verloopt zoveel efficiënt via zulke korte tekstberichten.

Tijdens enkele doordeweekse ochtenden nam men een heuse kerkreiniging ter hand. Het volledig houten meubilair ontving een intensieve reiniging. Na het afnemen met terpentijn werd per kwast de bijenwas aangebracht.

Vervolgens liet men die twee dagen intrekken om ze daarna met een wollen doek uit te poetsen, tot glanzend toe. Op die manier kregen alle honderd (!) stoelen, bankjes en tafeltjes in de Lutherzaal en Kerkzaal dezelfde behandeling. Niet alleen werden gammele stoelen ter reparatie apart genomen maar ook de ontbrekende viltkussentjes onder de poten werden weer aangebracht.

En daar bleef het niet bij. Alle ramen zijn gezeemd en de houten standaard van zowel doopvont als Paaskaars werden schoongemaakt. De schade aan de pilaren werd hersteld. De altaartafel is verlost van het kaarsvet en licht

opgeschuurd. Het historische 'Jan Crouwel' liturgische kleed en het muurkleed uit de Lutherzaal werden professioneel gereinigd.

Het plafond boven de kroonluchter in de hal kreeg een monumentaal rozet. Alle kroonluchters zijn schoongemaakt, de nieuwe subwoofers kregen een prachtige nieuwe laklaag. De kleine tafeltjes werden opgeschuurd en in de was te zetten. De losse vloertegeltjes in gang en keuken zijn vastgezet. Ook

alle lampen, liedborden, wc's, de foyer, consistorie, hal en entree konden niet ontsnappen aan deze vlijtige handen. Al snel regende het vinkjes op de takenlijst die lag uitgesteld in de foyer.

Het Van Oeckelenorgel en het Schnitgerorgel ontvangen tenslotte nog een persoonlijke schoonmaakbeurt van beheerster en organist.

Buitenzijde

Ook de buitenzijde kreeg aandacht.

De rozenstruiken op de binnenplaats kregen een snoei- en enkele bladluisbeurten. Enkele Zonnebloemzaadjes afkomstig uit de Paasgroet zijn uitgezaaid rond de bomen en de roos. De kale plekken op de witte kalkmuur achter de klimroos zijn na ruim tien jaar opnieuw geschilderd.

Reacties

Hoe ervoeren de schoonmakers deze klus? Een gesprekje met een van hen leidde tot enkele boeiende citaten:

"Het is niet alleen fijn als er weer leven komt in de kerk, dat men vooruit kijkt en dingen kan doen die hopelijk binnenkort hun nut bewijzen. Heerlijk als alles er weer spic en span uitziet. Maar ook om met anderen hetzelfde werk doen is fijn. Het is mijn kleine bijdrage in natura aan wat moet gebeuren want met teruglopend werk en inkomsten doe ik wat ik kan. Het was ook goed meer te weten te komen over wat er misschien staat te gebeuren. Te horen hoe er aandacht wordt besteed, ideeën die je op een spoor zetten en bezig zijn dat te ventileren.

De kerk is zo'n hele mooie ruimte om in aanwezig te zijn. Gewoon, ook met klassieke muziek uit je telefoon en met de zon schijnend door de gebrandschilderde ramen.

Jammer genoeg zweeg het orgel tijdens ons werk. Ik ben ook blij dat ik dit niet dagelijks

hoef te doen. Aan de andere kant kun je met zo'n klusje de dingen een beetje 'van je afvegen'. Je bent ook geconcentreerd bezig en krijgt de tijd om in je hoofd dingen goed te ordenen."

Innerlijk

Tijdens ons gesprek moest ik denken aan de woorden van een monnik die hardop nadacht over de betekenis van schoonmaken.

"Wij vegen dagelijks het terrein en de vloeren van de tempel. Dit doen wij niet zozeer omdat ze rommelig of vervuild zijn. Het dient om de somberheid te verwijderen uit onze harten. Het poetsen is onze manier om ons hart tot rust te brengen. Wij vegen het stof om ons innerlijk te schonen van wereldse verlangens."

(A Monk's Guide to a Clean House and Mind, *Penguin Books 2018*)

Graag bedank ik alle ijverige 'grote schoonmakers' !

R.

TVG cursus in Assen

In Assen start in september weer een TVG-cursus: Theologische vorming en verdieping voor gemeenteleden en geïnteresseerden. Dit is een driejarige cursus, landelijk georganiseerd vanuit de PKN in verschillende cursusplaatsen. De inkleuring in Assen is oecumenisch en open naar andersdenkenden.

Tijd: elke dinsdagmorgen van sept. t/m april, behalve in de schoolvakanties.
Cursuslocatie: Wijkcentrum Markehuus, Scharmbarg 35, 9407 EA Assen.
Collega-cursusplaatsen: Groningen, Onstwedde en Kampen. Zie www.protestantsekerk.nl/tvg.

Voor meer informatie, kosten en aanmelding: zie op www.tvgassen.nl.

Secretariaat: Nanno en Elly Levenga, T. (0598) 619 077.

E tvgassen@gmail.com

Na 1 okt. 2020: Bert van Maanen, T. (0599) -653 202.

E. tvgassen@gmail.com

Pinksterconcert LBE, 1 & 2 juni

Voor het eerst weer concerten in de Lutherse kerk Groningen!

PINKSTERCONCERT
LUTHERS BACH ENSEMBLE

Barokmuziek voor fagot, trompet en orgel
Hugo Rodríguez Arteaga | Bruno Fernandes | Tymen Jan Bronda

MA 1 juni	16:00 & 20:00	Lutherse Kerk Groningen
DI 2 juni	20:00	Lutherse Kerk Groningen

Entree €25

Kaartverkoop alleen via luthersbachensemble.nl
NBI Maximaal 25 bezoekers i.v.m. 1,5 m afstand

Op Pinkstermaandag (en nu ook op dinsdag, de derde Pinksterdag) zullen er voor het eerst weer uitvoeringen van het Luthers Bach Ensemble (LBE) klinken: de eerste die in coronatijd gegeven kunnen gaan worden. Geen geluid uit uw headphones maar hoorbare en vooral voelbare klanken.

Drie musici te weten Hugo Rodríguez Arteaga, Bruno Fernandes en Tymen Jan Bronda brengen een prachtig barok programma voor barok-fagot, trompet en orgel. Op het programma bewerkingen uit Bachs mooiste cantates, Pinksterwerken van Sweelinck, Handel, en Krebs.

Zie de website van het LBE voor het volledige programma.

Entree is € 25. Een prijs die ook de musici en het podium helpt deze barre tijden door te komen. De zitplaatsen in de Lutherse kerk worden ingeregeld op 1.5 meter afstand. Beide uitvoeringen duren ca. 45 minuten en zijn zonder pauze. Het maximale aantal bezoekers ligt op 25 (personen per concert). Van te voren dient te worden gereserveerd via www.luthersbachensemble.nl.

Pinksterconcerten:

Maandag 1 juni 16:00 uur Lutherse kerk Groningen (Haddingestraat 23)

Maandag 1 juni 20:00 uur Lutherse kerk Groningen

Dinsdag 2 juni: 20:00 uur idem

info: www.luthersbachensemble.nl

ticket info: tickets@luthersbachensemble.nl

Uitgaansagenda Lutherse Kerk

Pinksterconcert LBE (orgel, trompet en fagot)	maandag 1 juni	16.00 uur
Pinksterconcert LBE (orgel, trompet en fagot)	maandag 1 juni	20.00 uur
Pinksterconcert LBE(orgel, trompet en fagot)	dinsdag 2 juni	20.00 uur

Zie ook de website van Binnenstadskerken: www.binnenstadskerken.nl

And.....

"And the people stayed home.
And read books, and listened,
and rested, and exercised,
and made art, and played games,
and learned new ways of being,
and were still.

And listened more deeply.
Some meditated, some prayed,
some danced.

Some met their shadows.
And the people began to think differently.

And the people healed.
And, in the absence of people
living in ignorant, dangerous,
mindless, and heartless ways,
the earth began to heal.

And when the danger passed,
and people joined together again,
they grieved their losses,
and made new choices,
and dreamed new images,
and created new ways to live
and heal the earth fully,
as they had been healed."

*'En de mensen bleven thuis.
En lazen boeken, en luisterden,
en rustten uit, en deden oefeningen,
en maakten kunst, en speelden spelletjes,
en leerden nieuwe manieren om te leven,
en waren stil.*

*En luisterden nog beter.
Sommigen mediteerden, sommigen
waren in gebed, sommigen dansten.
Sommigen ontmoetten hun schaduw.
En de mensen gingen anders denken.*

*En de mensen werden heel.
En, door de afwezigheid van mensen die
leefden in onverschilligheid, gevaarlijk,
zonder na te denken, en harteloos,
begon de aarde te helen.*

*En toen het gevaar geweken was,
en de mensen weer bij elkaar kwamen,
betreurden ze hun doden,
en maakten nieuwe keuzes,
en droomden in nieuwe beelden,
en ontdekten nieuwe wegen om te leven
en de aarde heelde volkomen,
zoals ook zij waren geheeld.'*

Kathleen O'Meara

Overgenomen uit nieuwsbrief #7 van de evangelisch-lutherse synode.

Bijschrift: "Het bovenstaande gedicht kwam ik tegen op internet. De herkomst is niet makkelijk te achterhalen. Het zou geschreven zijn door Kathleen O'Meara in 1869 en tijdens de pandemie van 1919 weer gepubliceerd zijn. Of het zou door iemand geschreven zijn in 2020. Dit alles doet niets af aan de tekst, die stof geeft tot nadenken over 'hoe nu verder'..."

Colofon

Opbouw is het officiële orgaan van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen. Opbouw verschijnt zes maal per jaar, in twee edities: Gemeente en Algemeen. De algemene editie bevat geen persoonlijke gegevens.

73e jaargang nummer 3, 31 mei t/m 29 augustus 2020.

Het volgende nummer zal verschijnen op 25 augustus.
Kopij inleveren uiterlijk op: **maandag 17 augustus.**

Redactie: Erica Greiner
Redactie-adres: Haddingestraat 23, 9711 KC Groningen
E-mail redactie: redactieopbouw@elgg.nl

E-mail verzending: verzendingopbouw@elgg.nl